

Autor: Maurice Bardèche

Jsem fašistický spisovatel. Měli byste mi za toto přiznání poděkovat, poněvadž tím byl vyjasněn alespoň jeden problém v tomto jinak choulostivém tématu.

A vskutku, nikdo si nepřipouští, že je fašista. Sovětské Rusko, které žije pod vládou jedné strany a policejního státu, to není fašistická země – ve skutečnosti se jeví přesně naopak. Maďarská vláda, která posílá stávkující před stanné soudy a tanky proti dělníkům, to není fašistická vláda. Prostě jen brání moc lidu. Prozatímní vláda 1], která používá teroristické metody, aby vnutila vůli aktivistické frakce 2] celému národu, není fašistická organizace. Je to národně osvobozené hnutí. Nejsou to tedy metody institucí, které charakterizují fašismus, ale něco jiného.

Komunisté tvrdí, že když hájíte kapitalismus, tak jste nevyhnutelně fašista. Avšak veřejné mínění je proti tomuto názoru. Spojené státy, Anglie a Adenauerovo 3] Německo jsou podle sovětských zástupců a jejich spojenců fašistické. Dokonce i ve Francii, kde politická krize vynesla k moci poloprezidentský systém 4], bude obyčejný člověk kroutit hlavou, pokud mu řeknete, že žije ve fašistické diktatuře. Je nedostačující, pokud někdo uctivě poslouchá šéfy bank a velkých korporací, aby vás to vedlo k byzvěhradnému přesvědčení o fašismu.

Cítíme však, že kritérium (= hledisko při posuzování) fašismu nebude donekonečna unikat rigidnímu myšlení. „Máme zde fašistické země,“ hlásá rigidní myšlení, „a vy to moc dobře víte. Vojenské diktatury v Latinské Americe, země jejichž političtí představitelé nejsou nic více, než poskoci obchodníků s ovocem 5], Frankovo Španělsko, to nazýváme fašismem. Pokud chcete definici, tak poté přizpůsobte vlastní analýzu: fašistický režim je ten, který upírá svobodu lidem, s cílem zachovat privilegia bohaté menšiny. Nehrajte si se slovy. Fašismus je jednota myšlenky a činu: potlačuje svobodu, která sama o sobě není na překážku, za účelem

uchování sociální nerovnosti a chudoby, tak to chápeme my.“

Nabízí se však jedna výhrada vůči této definici, která vše poněkud komplikuje. Žádný fašista nesouhlasí s tím, že vojenské diktatury v Latinské Americe, nebo dokonce Frankovo Španělsko (což je celkem pokrytecké, srovnávat jej s předchozími příklady), jsou autentické příklady fašismu. Fašisté odmítají uznat, co intelektuálové, noviny a politické strany označují za fašismus. Jdou dokonce dále: odmítají tyto údajné příklady fašismu a vnímají je jako své protivníky. Co je potom fašismus, který chápeme zcela jinak než tisk, rádio a intelektuálové naší doby?

Kdybych měl být posledním z nás, taková odpověď by nestála ani za námahu. Děje se však něco podivuhodného. Na jedné straně je fašistický spisovatel nebo fašistický intelektuál vzácným druhem. Navíc žádný režim nepřipouští, aby byl klasifikován jako fašistický. Na straně druhé jsou fašistické skupiny, které se svým smýšlením netají. Máme zde mladé fašisty, kteří se k fašismu otevřeně hlásí. Fašistické důstojníky, což je skutečnost, před kterou se lidé třesou strachy. A konečně, i fašistický duch. Především však zde jsou tisíce lidí, kteří se cítí v současné společnosti celkem nespokojeni a pro které by byl fašismus – jak ho chápeme my a ne jak je popisován protivníky – aspirací (= snaha, usilování, touha), pokud bychom jim ho vysvětlili.

To je zrcadlem, ve kterém se zračí naše srdce: chci, aby se v něm poznali. Nebo alespoň aby zjistili, že [protivníci] nejsou našimi bratry. I naši nepřátelé musí vědět, že jsou nepřáteli. Čas naplnil naše plachty a umožnil nám obeplout mys Lží. Pevnina lží se ztrácí v mlze. O dvacet let později ji již více nespátříme. A teď, kdy se vítr zvedá, se nesmíme bát slov.

Poznámky:

- 1] Prozatimní alžírská vláda, vytvořenou Frontou národního osvobození (FLN).
- 2] Armáda národního osvobození, ozbrojené křídlo FLN.
- 3] Konrad Adenauer, německý konzervativní politik, první poválečný kancléř Německa (1949–1963) a předseda Křesťanskodemokratické unie (1950–1966).
- 4] Dne 4. října 1958 vstoupila v platnost Ústava V. republiky, která změnila formu vlády z parlamentní na poloprezidentskou. Blíže Michel Perottino: *Prezident republiky ve Francii*
- 5] Viz hesla na Wikipedii *United Fruit Company*, respektive *Banánová republika*.

Výše uvedený text pochází z knihy Maurice Bardècheho *Qu'est-ce que le fascisme?* (Paris: Les Sept Couleurs, 1961). Přeloženo z anglické verze *What is Fascism?*, která vyšla na stránkách Counter-Currents Publishing 30. září 2013.